CONTRA

4/2008

BASS'08 Pariisissa

Georg Strakan workshop

Klubin syyskonsertti Porissa

Levyarvio: Echoes from Hauta-Aho

Suomen Kansallisooppera Kööpenhaminassa

Kontra-C

Suomen kontrabassoklubi ry:n jäsenlehti

26. vuosikerta.
Ensimmäinen lehti julkaistiin vuonna 1982

Painos 175 kpl

Päätoimittaja: Henrica Fagerlund
Toimituskunta: Yhdistyksen hallitus
Mainossihteeri: Tomi Laitamäki
Taitto: Ari Mansala
Kopiointi ja jakelu: Reijo Jukarainen
Kerasivu Oy
tulostus@kerasivu.fi
puh. (09) 294 8383

ISSN 1459-7527

Perustettu vuonna 1976

Puheenjohtaja
Juha Kleemola
040 738 4698 juha.kleemola@siba.fi

Varapuheenjohtaja
Eila Saikkonen
050 351 3165 eila.saikkonen@siba.fi

Sihteeri
Juana Järvo
050 095 5688 juana.jarvo@siba.fi

Hallituksen jäsenet
Tuomo Matero
040 048 6729 tuomo.matero@edu.stadia.fi
Juho Vikman, nettisivut
041 454 2112 juho.vikman@siba.fi
Tomi Laitamäki, mainokset
050 401 4572 laitatom@gmail.com

Varajäsenet
Henrica Fagerlund
050 441 6379 henrica.fagerlund@siba.fi
Eero Ignatius
045 638 8328 eero.ignatius@edu.stadia.fi

Taloudenhoitaja, jäsenasiat
Tuomo Matero
0400 486 729 tuomo.matero@edu.stadia.fi

Sisällysluettelo

Infosivu 2
Pääkirjoitus 3
Puheenjohtajan tervehdys 4
Syvällisesti tulkittua Rautavaaraa Turussa 5
Syyskonserttimenestys Porissa 6
Georg Straka ja kumppanit Wienistä 8
Sätkivä Forelli 9
Laatulihaa Forum Boxissa 10
Oopperan bassoryhmä Kööpenhaminassa 11
Tuomo Haapala - suomalainen basisti Ruotsissa .. 14
Avustamaan? Kuka? Mihin? Mitä? Minäkö? 16
BASS'08 Pariisissa. 17
Pikkubassosivut - Kisaterveiset Ranskasta 18
Minibasistsidor - Tävlingen i Frankrike 19
Kalmistoa 20
Kunniajäsenen taulun luovutus Jussi Javakselle... . 22

Kansi: Puheenjohtajamme muodonmuutos - Emmi Kleemola

Kontra-C on Suomen kontrabassoklubi ry:n jäsenlehti, johon jokainen jäsen voi antaa myös omia artikkeleitaan julkaistavaksi. Jutut lähetetään toimitukseen mieluiten sähköpostitse. Suositeltavin tiedostomuoto on Microsoft Word. Konekirjoitusliuskoja ja selviä käsinkirjoitettuja tekstejä otetaan vastaan postitse.

Aineisto (ja osoitteen muutokset) toimitetaan päätoimittajalle:

Henrica Fagerlund
Kauppaneuvoksentie 12 A 8
00200 Hki

puh. 050 441 6379

kontra.c@gmail.com

Seuraavaan lehteen tarkoitettu aineisto pyydetään toimittamaan 13.02.2009 kello 16.00 mennessä.

SUOMEN KONTRABASSOKLUBI

Basistit informaatioyhteiskunnassa

Oletko pannut merkille ilmiön, jota voisi kutsua nimellä bassomatineasyndrooma? On erinomaisen upea bassomatinea, mutta yleisö tuntuu kaikonneen taivaan tuuliin. Paikalla ovat vain esiintyjät ja hyvässä lykyssä jokunen säestäjä ja opettaja. Olen aivan varma, että kyse ei ole siitä, etteikö kukaan haluaisi tulla kuuntelemaan, vaan siitä, että informointi yksinkertaisesti tuuppaa jäädä muiden taiteellisten visiointien alle suunnitteluvaiheessa. Vai järjestävätkö tyypit konsertteja toivoen, ettei vaan kukaan tule kuuntelemaan?? Pääkaupunkiseudulla on ainakin tänä syksynä ja talvena ollut erityisen vilkas bassoiluanti, mutta allekirjoittaneelta ja monelta muultakin on tyystin mennyt parhaat herkut sivu suun siksi, että informaatio kylläkin kulki, mutta vasta jälkikäteen...

Miten tämä on mahdollista infoähkyn kyllästämässä nykymaailmassa? Mutta kun vuori ei tullut Muhammedin luo, niin... no, loput tarinasta me tiedämmekin jo. Siispä perustimme nykystandardin mukaisen informaatiofoorumin. Nyt siis Facebookista löytyy ryhmä nimeltä Suomen Kontrabassoklubi ry. Se toimii tiedotuskanavana, jonka päivittämisestä vastaavat kaikki jäsenet, eivätkä suinkaan pelkästään bassoklubin hallitus tai Kontra-C:n toimitus. Jokaisella, joka sattuu kuulemaan pienenkin juorun huiskahduksen jonkinlaisesta bassotapahtumasta on oikeus (lue: velvollisuus) kirjata juoru ylös ryhmän vieraskirjaan tai keskustelupalstalle. Pienimmätkin jutut ovat aiheellisia, sillä on myös kiinnostavaa lukea esim, että Someron bassoluokka järjestää talvisoittajaiset, ketkä soittavat ja mitä, vaikkei pystyisi paikan päälle lähtemäänkään. Kaikenlaista muutakin bassoiluun liittyvää voi ryhmän sivuille laittaa, kuvia, myynti/osto-ilmoituksia, linkkivinkkejä tai vaikkapa videonpätkiä. Ja tietysti voit kutsua kaikki kaverisi mukaan, ryhmä on avoin myös ei-klubilaisille ja jopa ei-basisteille (heitäkin saattaisi tulla kuuntelemaan!).

Jos et vielä ole ryhmän jäsen, niin liity seuraavan kerran kun surffailet naamakirjassa. Muista myös käydä tsekkaamassa uusimmat bassojutut joka kerta! Sinulle, jolle facebook ei sano mitään, käy netissä, surffaa sivulle www.facebook.com ja rekisteröidy käyttäjäksi. Saatat saada hurjasti uusia ystäviä, kukkasia, kaloja, kaljaa, yms samalla vaivalla! Klubi pyrkii levittämään sanaa myös sivulla www.kontrabassoklubi.fi

Basisterna i informationssamhället

Har du lagt märke till ett fenomen, som kunde kallas basmatinésyndromet? När man har ordnat en riktigt fin basmatiné, men ingen publik dyker upp. Närvarande är endast alla uppträdande samt förhoppningsvis någon kompare och lärare. Jag är helt övertygad om att det inte är frågan om att ingen skulle vilja lyssna. Snarare ligger felet i att ingen visste om matinén. Eller ordnar man konserter som man inte vill ha någon publik till?? Denna höst och vinter har varit väldigt händelserik åtminstone i huvudstadsregionen. Men undertecknad och även andra har missat både en och annan godbit bara för att informationen nog kom, men i efterskott...

Hur kan det vara möjligt när vår nutida värld är så full av lättillgänglig information och informering? Men då berget inte kom till Muhammed... ja resten av berättelsen känner vi ju nog till. Alltså grundade vi ett informationsforum enligt nutida standard. Nu kan man med andra ord på Facebook gå med i gruppen Suomen Kontrabassoklubi ry. som är skapat i informationssyfte. Det är meningen att alla, inte bara basklubbens styrelse eller Kontra-C:s redaktion skriver i gästboken eller diskussionsforumet varenda en liten bashändelse som man råkar få höra. Också den minsta händelsen är befogad, det är nämligen intressant att läsa t.ex. att kontrabasklassen i Someron ordnar vinterkonsert och vem som spelar vad, fastän man inte ens kunde ha möjlighet till att komma och lyssna. Allt möjligt annat som har med kontrabas att göra är välkommet, bilder, köp&sälj, roliga länkar eller filmsnuttar. Och naturligtvis kan du bjuda in alla dina vänner, gruppen är öppen för icke-klubbmedlemmar, ja t.o.m. för icke-basister (för dom kan ju också komma och lyssna!).

Om du inte ännu är med i gruppen, anslut dig nästa gång då du sitter och surfar i ansiktsboken. Kom också ihåg att kolla gruppen alltid nu som då. Om facebook är helt nytt för dej, ta i på nätet, surfa till sidan www.facebook.com och registrera dig. På kuppen kan du få en massa vänner, blommor, fiskar, ölstop etc. Klubben informerar om händelser också på sidan www.kontrabassoklubi.fi

Lämmintä Joulua ja innostavaa uutta vuotta 2009!
En varm Jul och inspirerande gott nytt år 2009!

Henrica Fagerlund

Puheenjohtajan tervehdys

Joulu on taas, joulu on taas, kattilat täynnä puuroo! Ja niin on myös pikkujoulukausi, joka tätä kirjoittaessa on kuumimmillaan. Eilen oli Akatemian R-talolla basistien pikkujoulut, jotka keräsivät lähes kaikki opiskelijat yhteen juhlimaan soittaen ja laulaen. Ihan oikeasti, paitsi että basso soi lähes taukoamatta, niin kyllä siellä vähän myös laulettiin. Parhaimmillaan vähintään kahdeksan basson yhteismusisointi huipentui taloudenhoitajamme Tuomo Materon tekemiin ja sovittamiin bassokvartettoihin, joista ainakin basistit bongasivat tutunkuuloisia melodioita. Myös Queeniä soitettiin kahdeksan basson voimin, ja olipa ohjelmassa myös tangoja vähän omituisemmalla kokoonpanolla: kolme bassoa ja kontrafagotti! Soitannollisen ohjelman päätti Tuomon ja Tarmo Anttilan uskomaton jamittelusessio, jonka jälkeen siirryttiin Eero Ignatiuksen luo jatkoille.

Akatemian sisäistä tiedonkulkua jopa basistien kesken on moitittu pitkään, eikä suotta. Tieto ei kulje. Liekö eilisten pikkujoulujen osallistujamäärän suuruus seurausta suuren suosion saavuttaneelle Facebookille, johon on perustettu uusi "Kontrabasistien tukiryhmä". Sitä kautta pyritään levittämään tietoa konserteista ja tapahtumista, jotka muuten saattaisivat jäädä huomaamatta. Kiitos vielä kaikille pikkujouluihin osallistuneille! Hauskaa oli.

Syksy on taas mennyt mitä hurjinta vauhtia. Tapahtumien osalta alkusyksy oli koesoittotäyteinen. Marraskuussa oli hienosti järjestetty ja erittäin onnistunut syyskonsertti Porissa, josta suurkiitos Saikkosen Eilalle. Heti seuraavana päivänä kävimme Tuomon kanssa tervehtimässä klubin tuoreinta kunniajäsentä, Jussi Javasta ja luovuttamassa siitä merkkinä olevan taulun. Jussi muuten täyttää kesällä kuusikymmentä vuotta, joten silloin on taas aihetta juhlaan! Myös kauan tekeillä ollut bassolevy, jossa Javaksen oppilaat soittavat Teppo Hauta-ahon kappaleita – molemmat bassoklubin kunniajäseniä – on vihdoin tänä syksynä julkaistu. Eikä tässä ole edes kaikki! Näistä ja muista aiheista voit lukea lisää tästä lehdestä. Itseni ja Suomen kontrabassoklubi ry:n puolesta haluan toivottaa kaikille klubilaisille rauhallista ja leppoisaa joulun aikaa!

Juha Kleemola

Syvällisesti tulkittua Rautavaaraa Turussa

80-vuotiasta Einojuhani Rautavaaraa juhlittiin Turussa musiikillisin menoin. Turun Filharmoninen orkesteri oli rakentanut sinfoniakonserttiensa ohjelman paljolti juuri Rautavaaran musiikin kuuntelulle. Basisteilla olikin 9. ja 10.10. erityinen syy lähteä maamme entiseen, ja monien mielestä kulttuuri-, pääkaupunkiin, sillä olihan TFO:n solistiksi kiinnitetty turkulainen kontrabasisti Mikko Multamäki.

Konsertin aloitti Turun Filharmonisen Orkesterin puhaltajien taidonnäyte, Magnus Lindbergin Gran Duo. Toes hyödyntää monipuolisesti puhallinorkesterin keinovaroja haikeista klustereista jazzahtavaan sointiin. Petri Sakari johti teoksen oivallisesti, mutta ilmeisesti harjoitusviikko oli ollut raskas: tempojen käsittelyn kanssa olisi oltava tarkempi teoksen kokonaisuuden kannalta ja joitakin deteljeja olisi vielä voinut hioa. TFO:n puhaltajat tekivät kuitenkin pääosin hyvää jälkeä.

Seuraavaksi saimme nauttia eräästä modernin kotimaisen bassokirjallisuuden arkkiteoksista - Rautavaaran Angel of Dusk-konsertosta. Sen solistina säkenöi Mikko Multamäki, TFO:n bassosektion äänenjohtaja. Multamäki otti Vuillaume-bassostaan kantavaa ja intensiivistä ääntä, Turun akustiikaltaan hyvässä konserttitalossa bassomusiikki soi myös viimeiselle riville saakka.

Konsertin jälkeen oli hymy herkässä

Kuvassa harvinaisen hyvin säilynyt 80-vuotias?

Multamäen tulkinta on nautittavaa kuunneltavaa. Hän toi oivallisesti esiin Rautavaaran konserton vaihtuvia karaktereja laulavasta tunteellisuudesta hauskoihin svengimaisemiin ja dramaattisiin sudenhetkiin, kuitenkin säilyttäen konserton yhtenäisenä tarinana. Vivahteikas soitto tempasi yleisön mukaansa kuulemaan ja tuntemaan. Erityiskiitosta Multamäelle voi antaa hänen musikaalisesta fraseerauksestaan, jonka mahdollistaa hyvä jousitekniikka. Yhteistyö kapellimestarin, orkesterin ja solistin välillä toimii kollegiaalisen solidaarisesti, ja Turun bändi on tämänkin teoksen balansointiin juuri sopivan kokoinen soittajisto. Multamäki saattoi astella solistin paikalle tyynenä, sillä erinomaisesti soittanut bassosektio oli varaäänenjohtaja Tomi Laitamäen osaavissa käsissä.

Konsertti-illan päätteeksi kuulimme Rautavaaran ihastuttavan Angel of Light -sinfonian, joka tarjosi kuulijoille tunteita, kaihoa ja valoa. Petri Sakari ja Turun Filharmoninen Orkesteri välittivät tämän sydäntä värisyttävän teoksen ilmaisuvoimaisesti.

Teksti: Karoliina Koivusalo
Kuvat: Henrica Fagerlund & TFO

Syyskonserttimenestys Porissa

Pakko myöntää: siinä on jotain aivan erityistä hohtdetta kun eri puolelta tulevat basistit kokoontuvat yhteen. Tunnelma Palmgren-konservatoriolla oli huikea. Saavuimme hyvissä ajoin konservatoriolle treenaamaan ja hengailemaan. Pikkuinen perhonen vatsanpohjassa ja isosti esiintyjille tarkoitettuja Eilamummon suklaa- ja rahkakakkuja takahuoneessa. Kopperoista kurkistelee bassonsoittajia ja mörinää kuuluu kaikkialta. Joka puolella paljon tuttuja bassokasvoja, joita ei ole pitkään aikaan nähnyt ja kaikki intoa täynnä.

Konsertti oli todellakin menestys! Ei ollut merkkiäkään siitä bassomatinea-syndroomasta, että yleisössä istuu vain kaksi seuraavaa esiintyjää. Ei, sillä sali oli jos nyt ei ihan viimeistä tuolia myöten, niin kuitenkin poikkeuksellisen täynnä myös ei-basisteja (en ainakaan usko, että Porissa niin monta basistia olisi). Porilaistunut Eila ”Mummo” Saikkonen toivotti yleisön tervetulleeksi ja juonsi konserttia luontevasti.

Jouni Hokkanen

Näin Satakunnan Kansa kirjoittivat konsertista 19.11.08:

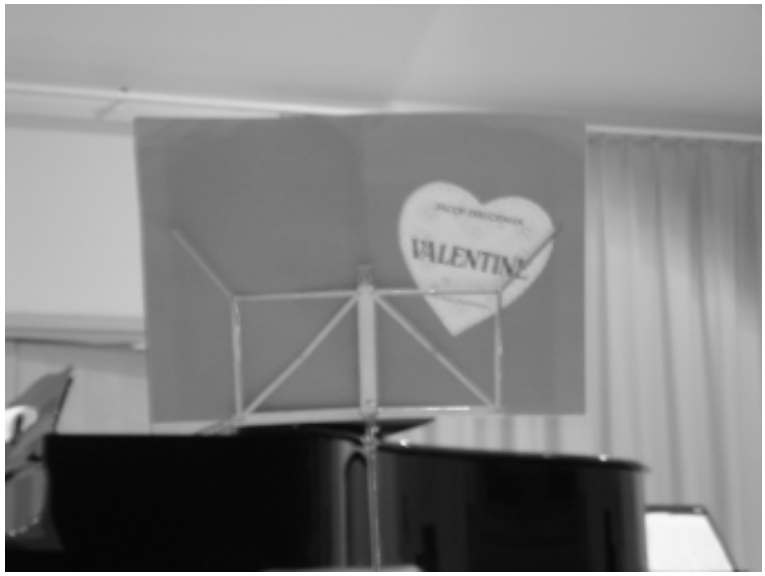

Valentinen nuotti oli luonnollisesti pinkki

Kontrabasso soittajan syleilyssä

Basistivitsit muuttavat luonnettaan. Henrica Fagerlund antoi selityksen usein esitetylle kysymykselle, miksi basistit soittavat sellistien kappaleita? Hänelle on helpompaa soittaa Bachin Soolosellosarjaa kontrabassolla. Harjoittelun edetessä Fagerlund ei ollut asiasta yhtä varma. Kontrabasso ei voi hyödyntää aivan sellon tavoin vapaita kieliä Bachissa ja korkealla, lähellä tallaa, vasen käsi liikkui.

Otto Tolonen pani paremmaksi: Hän esitti Paganinin Mooses-variaatiot suoraan viuluversiosta. Huiluäänissä otelauta ei riittänyt.

Tekninen taituruus Suomessa on lisääntynyt huimasti. Instrumentin pehmeä sointi ei juuri haitannut. Melodiat soivat jämäkästi. Joku paikka jäi Elina Saksalan virkeiden pianostemmojen siimekseen. Teräskielisistä bassoista kuultiin solistista soittoa. ”Hehtaarihyppyjen” kanssa ”kamppailu” näyttää ulospäin rakastavalta syleilyltä.

Laulava melodisuus ihastutti Eila Saikkosen esittämässä Hauta-ahon sävellyksessä Kadenza ja kantaohjelmistoon kuuluvassa Bottesinin h-molli-konserton osissa Juha Kleemolan ja Tomi Laitamäen

soittamana. Karoliina Koivusalon esittämä Sostakovitsin Adagio hehkui romantiikkaa.

Barokista 1900-luvulle ulottuvan ohjelman kruunasi Johannes Raikkaan esitys Druckmanin Valentinesta (1969). Lyömäsoittimien huopanuija, varsi ja vokaalinen ääntely svengasivat komeasti. Nuottiteline esti näkyvyyden.

Yhtyenumeroissa, Altin Sarja neljälle kontrabassolle (1933), sointi oli paikoitellen myöhäisromanttisen paksua. Jiri Parviaisen sävellys Double Bass C soi orkestraalisen läpikultavasti.

Teksti: Henrica Fagerlund & Kaija Huida
Kuvat: Eila Saikkonen

T. Hauta-aho	Kadenza	Eila Saikkonen
Ransk.trad.	Tuiki tuiki tähtönen	Enni Rajala
Kansansäv.	Elefanttimarssi	Sanna Nordström
Saks.trad.	Sadelaulu	Mikko Saarhelo
B. Marcello (1686-1739)	e-molli sonaatti	Paulina Pirkola
	1.osa Adagio	
D. Sostakovits (1906-1975)	Adagio	Karoliina Koivusalo
J.S. Bach (1685- 1750)	1. Soolosellosarja	Henrica Fagerlund
	1. osa Preludi	
B. Alt (1903-1945)	Sarja neljälle kontrabassolle	Jiri Parviainen, Eila Saikkonen,
	1. Preludi	Otto Tolonen ja Erik Michelsen
	2. Menuetti	
	3. Adagio	
	4. Humoreski	
	* * * * * *	
J. Druckman (1928- 1996)	Valentine	Johannes Raikas
A Piazzolla (1921-1992)	Kicho	Erik Michelsen
G. Bottesini (1821- 1889)	Konsertto nro 2 h-molli	
	1.osa Allergo moderato	Juha Kleemola
	2.osa Andante	Tomi Laitamäki
N. Paganini (1782- 1840)	Moses-variaatiot	Otto Tolonen
J. Hokkanen	Sick Hippo	Jouni Hokkanen
J. Parviainen (1950)	Double Bass C	Jiri Parviainen, Eila Saikkonen, Otto Tolonen, Eric Michelsen, Henrica Fagerlund ja Pauliina Pirkola

Liity!

Suomen Kontrabassoklubi ry -ryhmään facebookissa (www.facebook.com), niin tiedät mitä bassomaailmassa tapahtuu ja myös bassomaailma tietää tulla sinun konserttiisi!

Ryhmän tarkka osoite:
www.facebook.com/group.php?gid=39458851603

Gå med!

i gruppen Suomen Kontrabassoklubi ry. i facebook (www.facebook.com) så vet du vad som pågår i basvärlden och också basvärlden vet att komma till din konsert!

Gruppens exakta adress är:
www.facebook.com/group.php?gid=39458851603

Georg Straka ja kumppanit Wienistä

Tuota pikaa loppuaan lähestyvästä syyskaudesta on tehnyt kiintoisan varsinkin korkeatasoisten, keskieurooppalaisten sinfoniaorkestereiden basistien vierailut. Alkusyksystä saimme nauttia Berliinin Filharmonikkojen äänenjohtaja Esko Laineen konsertista sekä sen yhteyteen järjestetystä mestarikurssista. Marraskuun lopussa oli Wienin Filharmonikkojen ja Georg Strakan vuoro.

Wienin Filharmonikkojen lisäksi Georg Straka kuuluu "Ensemble die Reihe":en, joka on erikoistunut 1900 ja 2000 -lukujen kamarimusiikin esittämiseen. Ensemble die Reihe järjesti yhteistyössä Sibelius-Akatemian täydennyskoulutuksen kanssa kamarimusiikkiseminaarin, johon kuului erilaisia workshoppeja ja kaksi konserttia. Georg Strakan ohella Ensemble die Reihea edusti Maighread McCrann (viulu), Gertrude Rossbacher (alttoviulu) ja Reinhard Latzko (sello). Heistä siis ainoastaan Straka on Wienin Filharmonikoista.

Esitteisiin kirjoitetun seminaariohjelman ulkopuolella Georg Straka piti myös oman basisteille tarkoitetun workshopin. Aavistuksen verran epäselvän ja huonosti liikkuvan informaation takia tämä tilaisuus meinasi jäädä täyteen basistipimentoon. Toinen merkittävä syy siihen oli tietenkin kontrabassoklubin syyskonsertti, joka pidettiin samaan aikaan Porissa.

Alkuperäisen tiedotuksen mukaan Straka olisi workshopissaan kertonut wieniläisten basistien soittotavoista ja demonstroinutkin niitä. Tarkoitus oli ollut myös esittää hänelle kiperiä kysymyksiä. Tämä "esitelmä" supistui kuitenkin pariin hassuun minuuttiin, jotka eivät edes sisältäneet soittonäytteitä. Loppuosa vajaan tunnin kestäneestä workshopista soitimme muutamaa Strakan keskeneräiseltä vaikuttanutta bassokvartettisovitusta, prima vista. Workshopin idea ja hyöty jäi ainakin omalla kohdallani isoksi kysymysmerkiksi.

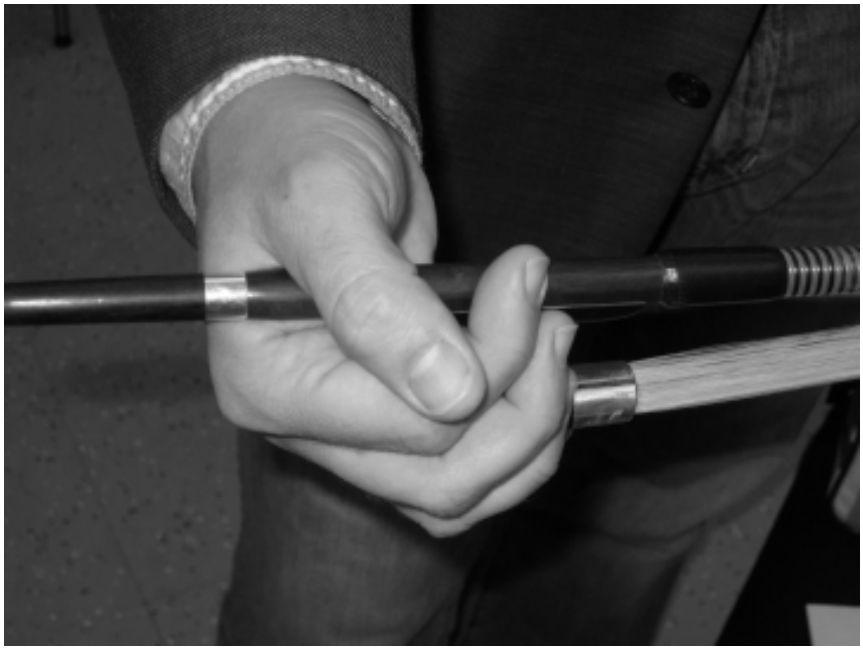

Näin soitetaan Wienissä

Entäs sitten ne konsertit? Yhteensä kaksi kappaletta Hyvinkäällä ja Helsingissä, samalla ohjelmistolla. Odotukseni konserttia kohtaan olivat korkealla, pääsimmehän vihdoinkin kuuntelemaan Strakan soittoa. Alkupuoli konsertista oli pyhitetty Ensemble die Reihen leipälajille eli uudelle musiikille. Kuulimme Webernin *Satz für Streichtrio*, basisteille tutun HK Gruberin *Zwei Rhapsodien für Violoncello und Klavier*, Ensemble die Reihen tueksi liittyneen suomalaispianisti Emil Holmströmin *Drei Lieder ohne Wörte für Violine und Klavier* sekä salaperäisen taiwanilaisen SHIH:n *Ein Takt für Klavier und vier Streicher*. Väliajan jälkeen kuulimme paljonsoitetun Forelli-kvinteton, josta Tuomo Matero kertoo viereisellä sivulla enemmän.

Teksti & kuva: Ari Mansala

Sätkivä Forelli

Alkuun täytyy myöntää, että odotukset olivat äärimmäisen korkealla, kun Wienin filharmonikkojen soittajia (siis basisti!) asteli lavalle soittamaan Schubertin Forellikvintettoa (konsertin ensimmäisellä puoliskolla oli jotain uudempaa kamarimusiikkia, jonka skippasin sujuvasti). Heti alkutahtien jälkeen mielen valtasi harmillisen tuttu Kuhmon kamarimusiikki -ilmiö: Laitetaan ryhmä hyviä soittajia soittamaan vähillä harjoituksilla tuttua musiikkia sillä seurauksella, että lopputulos on sinne päin, muttei säväytä.

Maku meni heti alussa, kun viulisti Maighréad McCrann kompuroi klassisesti hankalissa repliikeissään. Muuten hän soitti kauniisti. Gertrude Rossbacherin alttoviulu soi tukevasti ja mehevästi. Sellisti Reinhard Latzko hoiti hommansa möys rutiinilla. Illan paras esiintyjä oli mielestäni pianisti Emil Holmström –suomalainen. Mutta ei heistä sen enempää, sillä Georg Strakastahan minä haluan teille kirjoittaa!

Alusta lähtien tarkkailin lähes alinomaa Strakan soittoa, koska en osannut enää nauttia vapaasti esityksestä. Minua ei haitannut muutama selvästi epäpuhdas ääni, eikä pari myöhästynyttä sisääntuloa, mutta se minua haittaa aina, jos basisti näyttää soittavansa, mutta mitään ei kuulu. Hänen jousisaundinsa kuulosti pääosin siltä, että ”Strakan stråka” olisi uitettu ruokaöljyssä. Artikulaatiota ei ollut juuri nimeksikään. Vierustoverini kertoikin jännittäneensä koko esityksen, milloin ”Straka prakaa”.

Täytyy silti myöntää, että Straka soitti pienet soolonpätkänsä rutiinilla hienosti. Vähän olisi voinut kuitenkin käyttää myös värikyniä. Lisäksi, Straka lainasi Sibelius-Akatemialta uutta 5-kielistä Hornsteiner-bassoa (1743). Omasta kokemuksesta voin sanoa, että kyseinen basso ei ole ihan helpoimpia bassoja äänenotollisesti, mutta kyllä siitä nyt enemmän ääntä lähtee!

Hyvä Georg Straka, ensi kerralla, kun tulet Suomeen, tuo oma basso mukanasi –ja hartsipurkki!

Lopuksi on kehuttava hieman keskisuomalaista kollegaani. Kuulin pari vuotta sitten Jyväskylä Sinfonian muusikoiden version Forellista, ja rehellisyyden nimissä on mainittava, että Koskelan Jani hakkaisi Wienin pojan 100-1 (ainakin). Jos Jani olisi ollut tänään lauteilla vetämässä, olisi saattanut ”Strakan kraka” mennä vallan väärään solmuun!

Teksti: Tuomo Matero
Kuva: Ari Mansala

Laatulihaa Forum Boxissa

Tiistaina 11.11 oli Galleria Forum Boxissa tarjolla bassomusiikin gourmet-annos. Miehinä elämysten takana olivat Il Sonnit quartetin neljä michelin-kokkia, jotka laittoivat laadukkaista raaka-aineista ja eksoottisista mausteista koostuvan loistoaterian.

Aperitiivina toimi Otto Tolosen esittämänä J.S Bachin 1. sellosarjasta löytyvä Prelude. Ei voi muuta kuin ihailla taiteilija Tolosen toimintaa bassonsa kanssa. Musikaalista, vahvaa ja varmaa soittoa. Oton version jälkeen voi vain ihmetellä minkä ihmeen takia tätä kannattaa enää muilla soittimilla esittääkään.

Päivänä viinivalintana oli Teppo Hauta-ahon Cadenza, jonka tulkkina oli Eero Ignatius. Eeron tulkinnassa paistoi lävitse vakaa osaaminen ja rauhallisuus, jota mielestäni kyseinen teos vaatii. Cadenzan pehmeät groovepaikat saivat aivan uudenlaista sykettä ja myös haastavat dramaattiset kaaret avautuivat taiteilija Ignatiuksen muhevan soinnin alta.

Otto Tolonen, Erik Michelsen, Jiri Parviainen ja Eero Ignatius

Sitten siirryimme alkupaloihin, kun ohjelman primus motor Jiri Parviainen saapui Otto Tolosen kanssa esittämään G.Ph Telemannin Soave:n. Valinta oli erinomainen, sillä Telemannin pehmeät sävyt toivat konserttiin väriä, joita kiihtynyt kuuntelija juuri tarvitsikin. Kuten arvata saattaa oli taiteilijoiden yhteistyö saumatonta kuin egyptiläisten pyramidirakentajien. Sameettisen pehmeää ja puhdasta yhteissoittoa, jota olisi kuunnellut vaikka maailman tappiin asti.

Seuraavana oli vuorossa menun jännittävimpiin kuuluva ruokalaji. Eric Michelsenn oli valmistanut Jaco Pastoriuksen Continuum -teoksesta version kontrabassolle. Itselläni oli vahvat ennakkoluulot, sillä yleensä kun on Jaco Pastoriusta menty versioimaan, on sorruttu sirkusteluun. On tehty kauniista kappaleista versioita, jotka sotivat alkuperäistä ideaa vastaan. Mutta miten kävikään? Taiteilija Michelsen osoitti musikaalisella ja erittäin tyylikkällä tulkinnallaan, että Jacoa voi myös kontrabassolla kunnioittaa. Jäin ihailemaan myös pizzicatosoundia, jossa oli ihailtavan paljon ydintä eikä vain pelkkää huminaa ja pörinää, mitä hyvin usein tuppaa sormista kuulumaan. Ytimekäs ja selkeä pizzicatosoundi toi myös tulkinnalle linjaa ja selkeyttä.

Koko sonni pöytään. P. Mascaqnin jumalaisen kaunis Intermezzo (tuttu Kummisetä -elokuvista) valaisi gallerian jokaisen sopukan ja nosti yleisölle hyvänolon tunteen, joka näkyi korviin asti nousevina hymyinä. Toisena kappalenaan il Sonnit polkaisivat Bernart Altin sarjan. Harvoin olen kuullut niin hienosti soivaa kamarimusiikkia kuin tämä Il sonnien tarjoama tulkinta oli. Ainut mikä tässä hieman haittasi oli gallerian tarjoama entisen Neuvostoliiton kokoinen kaiku, joka tietenkin toi tiettyä liturgisen harrasta tunnelmaa. Mutta muutama paikka meni hieman ohi itseltäni koska neljän basson luoma äänimassa oli niin sanotusti katossa.

Illan kinuskijäätelön paikalla oli Jiri Parviaisen teos Double Bass-C, jossa tarjottiin kontrabasson runsasta äänenvärivalikoimaa kauhan täydeltä. Leikkisät etniset rytmit ja groovaavat melodiat olivat juuri omaamaan nostamaan tunnelmaa kohti kattoa.

Loppuakordien jälkeen kävellessäni innoissani Suomen syksyyn ja sateeseen, ei mieltäni painanut kastuminen vaan se, että miksi ei ollut konsertissa basisteja. Kun seuraavana päivänä tapasin kahvilassa kollegoita oli tyrmistys käsin kosketeltavissa. Missä? Milloin? Ketä? Harmittavasti oli mainostaminen jäänyt taiteellisten ansioiden alle. Toivottavasti vielä saamme nähdä ja kuulla tätä laatulihaa lauteilla useamminkin, sillä paljon on vielä ihmisiä vesi kielellä odottamassa.

Teksti: Tarmo Anttila
Kuva: Terhi Pylkkänen

Oopperan bassoryhmä Kööpenhaminassa

Kansallisoopperan basistien ristiretki jatkuu, tällä kertaa käytiin valloittamassa Kööpenhaminan uusi oopperatalo – tutustumiskierroksen ja Ruusuritari-näytöksen seuraamisen merkeissä.

Aiemmat opintomatkamme ovat suuntauneet Tukholmaan, jossa toissa syksynä kävimme katsomassa Salomen ja Tallinnaan jossa olemme nähneet Nabuccon.

Irtautuminen pariksi päiväksi omista töistä ei ole ihan yksinkertaista. Vaikka kauden mittaan alustavalta työlistalta löytyisikin kaksi peräkkäistä vapaapäivää, ei ole ollenkaan itsestään selvää että samalle päivälle sattuisi toisessa oopperatalossa näytäntö. Tällä kertaa olimme onnekkaita: löytyi sunnuntai ja vapaa maanantai, tosin vielä ihan loppumetreillä omaa työlistaamme oltiin rukkaamassa uusiksi.

Matkaan lähdettiin Paholaisen palkka-ampujan ensi-iltajuhlan jälkeisenä aamuna. Kokoonnuimme lentokentälle kahdeksaksi, lähtöselvitys sujui juoheasti sillä otimme mukaan vain käsimatkatavaraa – paluulennolta palaisimme suoraan töihin, eikä matkatavaroiden odotteluun olisi aikaa.
Aamukahvin jälkeen siirryttiin Blue1-yhtiön koneeseen. Tasaisen lennon loppumatkasta voitiin ikkunasta aamuauringossa ihailla Ison-Beltin siltaa ja sen vieressä merellä sijaitsevaa tuuli-voimalaryvästä.

Juha Pesonen ja Matti Kuoppamäki lähtöselvitysautomaatilla

Keskustaan siirryttiin varttitunnissa automaattiohjatulla metrolla, ja ennen hotellille menoa poikkesimme vielä brunssilla yhdessä Nyhamnin lukuisista ulkoterassiravintoloista.

Hotellihuoneet eivät olleet vielä puoliltapäivin valmiina, joten mietimme mitä tekisimme ennen näytöksen alkua. Jättäessämme tavaroita säilytykseen respasta kerrottiin että Petja Wagonerille on puhelu, Mette Hanskov soittaa. Hän oli järjestänyt meille esittelykierroksen ja pyysi että tulisimme oopperalle yhdeksi.

Uudelleen Nyhamniin, tällä kertaa lisätankkausta kahvin ja jäätelön merkeissä, ja edelleen vesibussipysäkille. Strandhotellilta oopperalle olisi kävellen noin kolmen kilometrin matka, mutta Nyhamnista vesibussi vie muutamassa minuutissa perille.

A.P. Møllerin ja Chastine Mc-Kinney Møllerin säätiön tanskalaisille vuonna 2000 lahjoittaman oopperatalon henkilökunnan ovella meitä olivat vastassa kontrabassoryhmän äänenjohtaja Mette Hanskov ja nykyisin oppaana toimiva basistin työstä eläkkeelle jäänyt Johnny Sølvberg. Heidän ansiantuntevalla opastuksellaan kierrettiin talo läpi.

Oopperaorkesteri eli Tanskan kuninkaallinen orkesteri - Det Kongelige Kapel - on maailman vanhin orkesteri, sen historia on pystytty dokumentoimaan aina vuoteen 1448 asti. Perinnettä on osattu myös kunnioittaa: oopperatalon käytävillä on esillä 1800-luvulta lähtien otettuja orkesteripotretteja, nimiluetteloita ja maalauksia vieläkin pidemmältä ajalta.

➔

(Köpiksen) oopperan äänenjohtaja Mette Hanskov

Vuosien varrella orkesteria ovat johtaneet mm. Richard Strauss, Igor Stravinsky, Leonard Bernstein. Carl Nielsen toimi aikanaan kakkosviulussa soittajana ja myöhemmin myös kapellimestarina.

Kööpenhaminan vanha kuninkaallinen teatteri on edelleen käytössä, suurin osa balettinäytännöistä pidetään siellä samoin kuin Mozart-oopperoiden esitykset. Orkesterin 125 muusikkoa hoitavat kummankin talon esitykset, mutta operettiesitykset hoitaa Tanskan radion sinfoniaorkesteri. Soittajia on siis kymmenkunta enemmän kuin meillä Suomen kansallisoopperassa.

Orkesterimonttu vaikutti ehkä hiukan suuremmalta kuin meillä, tilaa näytti olevan leveyssuunnassa enemmän, näyttämön ja katsomon etäisyys taas on samaa luokkaa kuin meillä nyt remontin jälkeen. Istumajärjestys oli sama kuin meillä aikaisemmin, eli jousisto keskellä monttua, bassot kuiskaajankopin edessä, puupuhaltimet vasemmalla ja vasket oikealla. Jousien ja vaskien väliin oli järjestetty noin kahden metrin tyhjä tila, lisäksi suoraa äänenpainetta torjumassa oli vähän nuottitelinettä isommat reilun kokoiset mustasta pehmeästä kankaasta tehdyt vaimennuslevyt. Tätä voitaisiin ehkä meilläkin kokeilla silloin tällöin käytettyjen pleksien korvaajana – niillä on taipumus heijastaa ääntä takaisin lähteen suuntaan.

Orkesterin harjoitussali on niinikään hieman suurempi kuin Helsingissä, ja varustettu muunneltavilla akustiikkaelementeillä. Sijainti tuttuun tapaan syvällä maan alla. Anekdoottina kerrottakoon, että kuoron taukoja jouduttiin venyttämään viidellä minuuttilla, jotta heillä on aikaa siirtyä talon ylimmässä kerroksessa sijaitsevaan kuppilaan ja takaisin. Kuppilassa on iso terassi ja upeat näköalat kaupungin yli.

Kävimme myös näyttämöllä, jossa saatoimme todeta että lavasteissa oli tuttuja merkintöjä, mm. lattialevyissä luki suomeksi ”tämä puoli ylös”. Tämä ei ollut yllätys, sillä oopperatalojen väliset yhteistuotannot ovat hyvää vauhtia yleistymässä. Ja kyseisen produktion lavasteet on alunperin rakennettu meillä.

Operaen

Esittelykierroksen jälkeen jaettiin oopperaliput, ja siirryimme seuraamaan Richard Straussin Ruusuritarin esitystä. Lämpiön sisäänsoittosignali oli erikoinen: se on äänitetty pienen näyttämön eli Takkeloftetin lämpiössä sijaitsevasta soivasta seinästä.

Bassoja montussa

Katsomo on hevosenkengän muotoinen, ja parvien reunoilla kärsitään samasta ongelmasta kuin omassa kansallisoopperassamme – istuimen rintamasuunta ei ole näyttämölle. Salissa on noin 1500 paikkaa: permanto ja kolme parvea kuten meilläkin. Liput olivat eri puolille salia parvilla, joten vaihdoimme istumapaikkoja väliajoilla, ja saatoimme näin vertailla kuulokuvaa ja akustiikkaa. Michael Schønwandtin johtaman esityksen solistiensemble oli tasaisen vahva, ja orkesteri soitti läpikuultavan tasapainoisesti eikä yksikään soitinryhmä tullut läpi. Sali soi pehmeästi, sillä seinien pintamateriaalina on käytetty lähes yksinomaan puuta.

Lavastuksen ongelmat ovat pysyneet samoina kuin meilläkin: oikealta vasemmalle liukuva matto pyrki esityksen kuluessa menemään kurttuun. Peilit oli tiettävästi uusittu, mutta näyttökuva valoineen vastasi omaa muistikuvaa.

Istumapaikkojen lisäksi parvilla on jonkun verran seisomapaikkoja, mikä lienee uusissa teattereissa poikkeuksellista. Tekstityslaite tarjosi käännöksen ainoastaan tanskaksi. Rakenteet peittävät joiltakin paikoilta tekstityslaitteen, mutta parven kattoon oli kiinnitetty pieniä monitoreita, joista tekstiä voi seurata.

Orkesterin monttuvahvuus Ruusuritarissa oli samaa suuruusluokkaa kuin meillä, mutta kontrabassoja oli yksi vähemmän kuin kuin meillä eli viisi. Kaiken kaikkiaan orkesterissa on yhdeksän basistia, mutta sektio on meitä kansainvälisempi: mukana on myös saksalaisia ja amerikkalaisia soittajia. Mainittakoon vielä että illan esityksessä bassoryhmässä oli naisenemmistö (4-1).

Mette Hanskov oli varannut meille ja omalle ryhmälleen mukavasta pikkuravintolasta pitkän pöydän esityksen jälkeen. Täytyy nostaa hattua vieraanvaraisuudelle, sillä jopa kaikki vapaavuorolaiset tulivat paikalle! Ruokailun lomassa oli kiinnostavaa vaihtaa kuulumisia ja vertailla eroavaisuuksia ja toisaalta työn samankaltaisuuksia. Hauska yksityiskohta sekin, että suurin osa oopperalaisista kulkee töihin polkupyörällä, koska parkkipaikkoja talon läheisyydessä on hyvin rajoitetusti.

Maanantaiaamuna meillä oli muutama tunti aikaa tutustua Kööpenhaminan keskustaan ennen Kastrupiin lähtöä. Paluulento laskeutui Helsinki-Vantaalle 17.30, josta siirryimme lentokenttäbussilla oopperalle, ehdimme hyvissä ajoin Lokki-baletin ensimmäiseen orkesteriharjoitukseen, joka alkoi iltaseitsemältä.

Suomen kansallisoopperan bassoryhmä haluaa kiittää Alfons Almin rahastoa ja Tanskalais-suomalaista kulttuurirahastoa matkaa varten myönnetystä tuesta.

Teksti & kuvat: Miika Asunta

Tuomo Haapala – suomalainen basisti Ruotsissa

Suomalainen kontrabasisti ja säveltäjä Tuomo Haapala on niittänyt hyviä arvosteluja niin sävellyksistään, konserteistaan, taideprojekteistaan kuin levytyksistäänkin ”rapakon takana” Ruotsissa. Nelisenkymmentä vuotta Ruotsissa asunut basisti ansainnee tulla tutuksi kotimaansakin basistien keskuudessa. Siispä pieni katsaus Tuomon puuhasteluihin.

Englantilainen kustantamo Recital Music julkaisi hiljattain vihkon Tuomo Haapalan solobiisejä nimeltään ”Music for the Deep Violin, Sooloja kontrabassolle tai sellolle”. Pian sen jälkeen Tuomo vastaanotti kirjeen Gary Karrilta, joka kertoo mieltyneensä kipaleeseen nimeltä Scelsiana ja aikovansa levyttää sen albumille, jossa muu musiiki on Telemannin soolosonaatteja. Sitten tuli viesti Norrköpingin orkesterin soolobasistilta, Björn Malmqvistilta, joka kertoi aikovansa esittää saman kappaleen Pariisissa BASS’ 08 tilaisuudessa. Allekirjoittanut tutustui itsekin kyseiseen nuottivihkoseen ja totesi biisien olevan erittäin soittokelpoisia.

Tuomo on esittänyt soolokappaleitaan monessa yhteydessä Ruotsissa ja Norjassa hyvin yleisöreaktioin. Hiljattain Norrköpingin musiikkiluokkien kanssa hän toteutti yhdessä Marie Selanderin kanssa kappaleen “Lektion om svalor - Oppitunti pääskysistä - Lecture about Swallows”, joka on sävelletty bassolle ja diskanttikuorolle. Tuomo kuvailee tuntemuksiaan: ”On aivan ihanaa seisoa 60 diskanttiäänen keskellä soittamassa bassoa. Kappaleessa basso soi sekä korkealla että matalalla, näppäillen ja jousella”. Tuomo on esittänyt saman kappaleen suomeksi Tapiolan kuoron kanssa vuonna 2000. Warner on julkaissut siitä suomenkielisen version. Recital Music julkaissee Lecture about Swallowsin englanniksi tulevaisuudessa.

Taiteellista visiota Tuomolla riittää myös poikkitaiteellisiin performansseihin. Näistä esimerkkinä Norjassa esitetty teos The World from Outside – the World from Inside. Siinä basso “synnyttää” faukoistaan 30 metriä kuvaa silkillä, uivan “baletin” ja kätilöiden avustamana. (Katso kuva)

Ruotsin suurin lehti, Dagens Nyheter, valitsi Tuomon levyn, Sonic Poems – Music for the Deep Violin “yhdeksi vuoden hienoimmista levyistä”. Seuraava levynsä Det goda hatet & Kenen perään hirvet huutaa? sai myös hyviä arvosteluja Ruotsin mediassa. Sonic Poemista amerikkalainen kriitikko, Richard Grooms kirjoitti: “Haapala is on of Finland’s and Scandinavia’s leading lights. Every track on this platter is a must!”. Bass Worldin Chris Kosky puolestaan kirjoitti: “There is wonderful music making on Sonic Poems. Give it a listen.”

Tuomo Haapala on myös Vänersborgin Musiikkiakatemian “composer -in residence” ja hänen teoksensa esitetään avajaisisnumerona kun Ruotsissa pidetään “WORLD NEW MUSIC DAYS” 24 syyskuuta 2009.

Tuomon tarina

Aloitin soittamalla sähköbassoa Oulussa 1961-1966. Rockia ensin The Shadowsin ja The Venturesin tyyliin, myöhemmin Rolling Stonesin, Animalsin ja Beatlesin tyyliin. Tein myös omia biisejä ja imprivisoin paljon. Oululaisten soittajien

kanssa perustimme bändin The Bachelors. 1963-64 paikkeilla rupesin kuuntelemaan Charles Mingusta, Jimmy Garrisonia, Davis Izensonia, Charlie Hadenia, Scott la Faroa, Teppo Hautaahoa, Erkki Liikalaa, ja Erkki Silvamaata ja RAKASTUIN bassoon.

8-vuotiaana (1953) kuulin Heimo Haiton viulunsoittoa Torniossa koulukonsertissa ja hänen soittonsa tyrmäsi minut täysin. Olisin halunnut aloittaa viulun soiton. Viulua, tai muitakaan soittimia ei lestadiolaisseuduilla nähty usein, joten viulun soiton aloitus siirtyi noin kymmenellä vuodella, jolloin yllämainittujen basistien innoittamana ostinkin hieman suuremman viulun!

Ensimmäinen julkinen esiintymiseni bassoviulun kanssa oli 1965 Igor Sidorovin avantgarde ensembelin kanssa Madetojan salissa. Lyöjänä oli Jouni Kesti. Olemme edelleenkin yhteydessä ja soittaneet m.m. Oslo Improssa ja Fylkingenissä. Kaleva kirjoitti konsertin jälkeen, että "erityisesti kiinittyi huomio Tuomo Haapalan leikittelevän helpon tuntuiseen ja omaperäiseen basson käsittelyyn".

Opiskelin kontrabassonsoittoa Oulun orkesterin silloisen basistin Erkki Silvamaan johdolla pari vuotta ja jatkoin sieltä Sibikseen Oiva Nummelinin oppiin 1968-69. 1969 lähdin kesätöihin Tukholmaan. Kasasin siellä kokoon rohkeita ja ennakkoluulottomia muusikoita, mm. Jörgen Adolfsson (saksofonit) ja Sune Spångberg (lyömäsoittimet), jotka halusivat soittaa vapaamuotoista ja uutta eurooppalais-pohjoismaista musiikkia. Tämä yhtyeemme Iskra oli aktiivinen vuosina 1970 -1992 ja teki puolitusinaa kiekkoa, kierteli pohjoismaissa ja Euroopassa. 1973-1983 soitin myös yhdessä aivan ensimmäisistä ns. World Music rykelmissä Vargavinter. Molemmat konsertoivat myös Suomessa 70- ja 80-luvuilla.

Aktiivisen säveltämisen aloitin 1980-luvun puolivälissä. Ensimmäinen suurempi teokseni perustui Arto Mellerin runoon kirjasta MAU-MAU. Teos nimeltään "Kontinenterna rör sig i natten" sai ensiesityksen Ruotsin radiossa 1988. Arvostelut ja vastaanotto olivat tosi hienoja. Teos on elänyt jatkuvasti, esityksiä on aikojen saatossa ollut Ruotsisssa ja Norjasssa. Seuraavaksi kesällä 2009 Islannissa englanninkielisenä versiona. Teoksessa on kahden naisäänen lisäksi basso, cembalo, lyömäsoittimet ja sopraano- sekä bassosaksofoni.

Vuosina 1999-2006 olin taiteelisena johtajana Uppsalan yliopiston musiikkitieteen osastolla kehittämälläni Improvisaatio linjalla. Olen soittamisen, improvisoinnin ja säveltämisen ohella tehnyt myös 20 suurimuotoista "kaupunkitapahtumaa" (Stadsföreställning tai Community art project), jotka ohjaan ja käsikirjoitan.

Vuonna 2000 ryhdyin soittamaan kvinttivireessä. Se oli innostavaa. Alussa aivot niksahteli kun proput paloivat ylikuumennuksesta ja sormet hortoili sinne sun tänne, kun 35 vuoden kvarttiviritys kummitteli takaraivossa ja jäsenissä, mutta pian se alkoi luistamaan. Enää ei tarvitse venkslata orkesteri- ja soolokielien tai jatkeiden kanssa. Basson ääni "avautui" ja sopii hienosti muiden jousien kanssa.

Tuomo Haapalan nuotteja voi tilata Recital Musicistä ja levyjä osoitteesta www.cda.se

Teksti: Henrica Fagerlund & Tuomo Haapala
Kuvat: Vebjörg Hagene-Thoe

Avustamaan? Kuka? Mihin? Mitä? Minäkö?

Syksyllä olin aloittamassa helpottuneena opiskelua, koska tutkinto takana ja vuotta pitkästi edessä. Iloni kuitenkin oli lyhytikäinen, sillä viikon sisällä saapui tieto Helsingin kaupunginorkesterin avustajakoesoitoista. Ei muuta kuin Ditteri tulille ja verenpaine nousuun. Kokenut basisti ei tietenkään olisi ollut asiasta moksiskaan, mutta minulle se oli hyppy tuntemattomaan. Ensikertalaisena olin pruuvihommista pihalla kuin pohjalainen sademetsässä.

Siinä suhteessa olin onnellisessa asemassa, sillä HKO:n jantterit olivat suunnitelleet tämän avustajakoesoiton juuri minunlaisille ensikertalaisille. Ville Väätäinen, toinen HKO:n äänenjohtajista saapui yhteen Sibelius-Akatemian bassomatineoistamme kertomaan, mitä tuleman piti. Tämä hieman selvitti tulevaa tapausta. Koska oli kyse avustajakoesoitosta, oli soitettava "ohjelmakin" vähän lyhyempi. Kolme stemmapaikkaa ja Dittersdorfin konserton eka osa kadensseineen oli raamattuna seuraavat pari viikkoa. Mahdollisen keikan lisäksi oli isona motivaatiotekijänä myös se, että Ville Väätäinen ja Mikko Moilanen (HKO:n toinen äänenjohtaja) lupasivat antaa jokaiselle henkilökohtaisen palautteen.

Kaksi viikkoa tietenkin kuluivat kuin siivillä. Maanantaiaamuna, kun piti startata kohden Finlandiataloa, oli tunne, että jos vain pakenisi vuorille ja laittaisi kännykän kiinni. Tuntui, että kaikki oli täysin kesken. Ei sitä kuitenkaan auttanut muuta kuin pakata basso ja lähteä. Paniikki hieman lieveni kun näki kollegoita samanlainen heleä valkoinen väri naamoilla kuin omassa peilikuvassa oli aamulla irvistänyt. Finlandiatalon kahviossa sitten vedettiin lappuja soittojärjestyksen aikaansaamiseksi. Kun tämä juhlallinen rituaali oli suoritettu, kukin siirtyi milloin mihinkiin soppeen lämmittelemään. Itselläni oli kaikesta paniikista huolimatta varsin juhlallinen fiilis. Ajatella, että pieni ja ruma poika Kaustiselta soittaa nyt Finlandiatalolla kontrabassoa.

Parin tunnin tärinän jälkeen tuli soittovuoroni. Jos tästä hetkestä muistaisin jotain muuta kuin oven aukaisut, niin kirjoittaisin fiilikset tähän kohtaan. Fiilis on vähän niinkuin menisi Linnanmäellä laitteeseen, joka näyttää kamalalta kieputtimelta. Mutta kun sieltä tulee pois harmittaa että piti koko ajan silmiä kiinni ja puristi kahvoista. Ei kerennyt nautiskella ollenkaan!

Sitten odoteltiin, että loput saivat soitettua omat vetonsa. Ja sen jälkeen koko odotusruljanssi uudestaan, sillä lopussa herrat Väätäinen&Moilanen alkoivat antaa henkilökohtaisia palautteita. Astuessani takaisin huoneeseen, jossa olin vielä pari tuntia sitten tärissyt kuin haavanlehti, oli tunnelma jo paljon leppoisampi. Vartin verran herrat kertoivat minulle, mitä voisin paremmin tehdä ja mitä asioita korjata. Itse olin erittäin tyytyväinen saamaani palautteeseen, sillä olin varautunut paljon pahempaan teilaamiseen. Kun sieltä tuli myös sitä positiivista asiaa, tuntui kuin olisi taakka lähtenyt harteilta.

Kuuden maissa illalla lähti bassojuna lykkimään jälleen kohti R-taloa. Kaikista paikkaolijoista hehkui positiivinen fiilis ja miksipäs ei, sillä mikäs sen parempi jackpot opiskelijalle kuin saada kuulla, mitä orkestereissa oikeasti halutaan kuulla. Totta kai jokaisessa orkesterissa haetaan omanlaista pelaaja kokoonpanoon, mutta perusasiat kuitenkin on varmasti kaikilla samat. Oikeat äänet, oikeaan aikaan ja sillä nyanssilla mitä paperissa lukee.

Tuollaisen avustajakoesoiton järjestäminen on aika suuritöinen juttu. Nämä HKO:n isännät istuivat tuoleillaan siellä kuuntelemassa kahdesta kuuteen, joten oli todella upeaa, että varmasta väsyneisyydestä huolimatta herroilla oli kuitenkin koko ajan positiivinen asenne. Siitä iso kiitos! Toivottavasti tällainen toiminta saa jatkoa, koska juuri tämänkaltaiset tilaisuudet hyödyttävät molempia osapuolia. Musiikinopiskelijat saavat realistista tietoa siitä, millaista soittoa bändissä tarvitaan ja orkesterit tulevat tietoisiksi minkämoisia opiskelijoita on nyt sinne palleille nousemassa.

Teksti: Tarmo Anttila

BASS'08 Pariisissa

Pariisissa pidettiin maailmanlaajuinen bassotapahtuma 30.10.-3.11.2008. Suomesta osallistui Teppo Hauta-aho, Lasse Lagercrantz, sekä Lassen oppilaita taustajoukkoineen. Vilkaisu tapahtuman ohjelmalehtiseen tekee vaikutuksen. Konsertoimassa on nopeasti arvioiden ollut lähemmäs sata basistia, mm. Björn Malmqvist, Niek de Groot, Francois Rabbath, Håkon Thelin, Petia Bagovska, Rufus Reid, Bozo Paradzik, Fausto Borem, Alberto Bocini, Silvio Dallatorre, Dan Styffe, Jeremy Kurtz, Christine Hoock, Yoshio Nagashima, Dianna Gannett, Catalin Rotaru, Vassilis Papavassiliou, Rinat Ibragimov, sekä tietysti meidän suomalaisvahvistuksemme Teppo Hauta-Aho. Hän oli itse asiassa paikalla paitsi taiteilijana myös säveltäjänä, moni basisti nimittäin esitti Hauta-Ahon kappaleita konserteissaan. Ja perinteisen klassisen kontrabassomusiikin lisäksi tapahtuman antiin mahtui niin nykymusiikkia, jazzia, ambientia, elektronista musiikkia, kamarimusiikkia kuin pelle showbassoryhmiäkin... Näkyypä kuvissa myös sähköbassoa, violonea ja jopa huikea jättikontrabasso, eli octobasso.

Konserttien lisäksi tapahtumassa oli bassoaiheisia luentoja, kuten Lasse Lagercrantzin esitelmä kehittämästään colourstrings-menetelmän bassoversiosta. Ohjelmalehtisen perusteella paikalla ovat olleet myös monet soitinrakentajat kuten Krattenmacher ja Pöllmann, monia jousentekijöitä sekä eri kieli- ym. tilpehöörimerkkien edustajia.

Tapahtumassa järjestettiin myös bassokilpailut. Eri kilpaluokkia oli kahdeksan: jazz, resitaali, orkesteri ja moderni musiikki, sekä pikkubassokilpailut, jossa oli neljä eri luokkaa. Pikkubassokisaan osallistui myös muutamia suomalaisia nuoria lupauksia.Seuraavalla aukeamalla lisää heidän puuhailuistaan.

Mikäli heräsi kiinnostus osallistua vastaavanlaiseen bassotapahtumaan, on se seuraavan kerran mahdollista Berliinissä 28.-31.10.2010, jonka yhteydessä on jälleen mm. pikkubassokilpailut 7-18 -vuotiaille. Informaatiota ilmestynee pikkuhiljaa sivuille www.bass2010.com

Teksti: Henrica Fagerlund

Maria Krykov, Heidi Rahkonen, Riikka Seppälä, Lia Krykov, Anne, Lasse Lagercrantz, Riitta Rahkonen, Fabienne ja Mihael Krykov

Pikkubassosivut - Kisaterveiset Ranskasta

Bassotäti on pakahtumaisillaan innosta. Muutama suomalainen pikkubasisti lähti Pariisiin pikkubassokilpailuihin ja he pärjäsivät siellä erinomaisesti! Tässä tytöt kertovat millaista oli Pariisissa. Bassotäti toivottaa aivan mahtavaa joulua kaikille pikku- ja isommillekin basisteille! Bassot raikukoon joululauluja!

Jouluja!
Bassotäti

Perjantai 31.10.

Aamupalan jälkeen ilmoittauduimme bassokilpailuihin. Tutustuimme muihin basisteihin, jotka olivat mahtavia tyyppejä! Harjoittelimme konservatoriolla aamupäivän ja lähdimme shoppailemaan kaupungille La Defense- nimiseen kauppakeskukseen, joka oli Kamppi x3. Illalla menimme kuuntelemaan konserttia konservatoriolle. Erikoisesti mieleemme jäi huikea bassoryhmä, joka soitti bassot ylösalaisin.

Torstai 30.10.

Lähdimme torstaiaamuna Sibelius-Akatemian takaovelta Helsinki-Vantaan lentokenttää kohti. Check-in sujui ongelmitta ja bassojamme kohdeltiin kunnioittaen. Viivästytimme lentoamme, kun bassomme eivät mahtuneetkaan lämpimään ruumaan. Henkilökunta kysyi meiltä, haluaisimmeko me bassomme matkustamoon, kun koneessa oli paljon tilaa. Bassomme pääsivät Business-luokkaan poptähti M. Pocoran seuraksi. Pariisin lentokentällä asiat eivät hoituneetkaan aivan helposti. Saimme odottaa bassoja puolitoista tuntia, kun lentokenttä-henkilökunnalla oli vaikeuksia saada niitä hissiin. Lopulta matkamme jatkui Hotel de Parisia kohti. Ilta sujui leppoisasti italialaisessa ravintolassa herkutellen.

Lauantai 1.11.

Lauantai olikin superjännittävä kisapäivä! Heräsimme aikaisin aamulla harjoittelemaan ennen säestysharkkoja. Säestysharjoitukset menivät kaikkien osalta hyvin säestäjän sekoiluista huolimatta ja kaikilla näytti olevan hyvä fiilis valmistautuessaan iltapäivän koitokseen. Kilpailusuoritus meni nopeasti. Suhteellisen pienestä luokasta tuli enemmän tai vähemmän hymyileviä kasvoja selittelemään omista suorituksistaan, mutta kaikilla meillä näyttivät kilpailut onnistuneen mallikkaasti. Tunnekuohuilun jälkeen suomalaiset pikkubasistit vanhempineen kapusivat Montmartelle.

Helka Seppälä, Maria Krykov
ja Heidi Rahkonen

Minibasistsidor - Tävlingen i Frankrike

Kontrabastanten håller nästan på att kikna av iver. Ett par finländska minibasister deltog i en minibastävling i Paris och klarade sig superfint! Här berättar flickorna om hurdant det var i Paris. Kontrabastanten önskar alla mini- och även större basister en fantastisk jul! Låt julsångerna klinga på kontrabasen!

God Jul!
Kontrabastanten

Fredag 31.10.

Efter morgonmålet anmälde vi oss till bastävlingen. Sen bekantade vi oss med andra basister som var jättetrevliga! På förmiddagen övade vi på konservatoriet och sen for vi och shoppa till ett köpcenter som hette La Defense och var tre gånger större än Kampen. På kvällen gick vi till konservatoriet för att lyssna på en konsert. Speciellt bra minns vi en kontrabasgrupp som spelade med basarna upp och ner.

Torsdag 30.10.

På torsdagmorgonen startede vi från Sibelius-Akademins bakdörr mot Helsingfors-Vanda flygfält. Vi checkade in utan problem och våra basar togs varsamt hand om. Men sen blev flyget försenat, för basarna rymtes inte in i det uppvärmda lastrummet. Personalen frågade om vi ville ta in basarna i passageraravdelningen, eftersom det fanns utrymme där. Så våra basar fick resa i Business.klassen tillsammans med popstjärnan M. Pocora. På flygfältet i Paris gick det inte alltför smidigt. Vi fick vänta 1 ½ timme på basarna, för personalen fick inte dem att rymmas i hissen. Till slut fortsatte färden mot Hotel de Paris. Kvällen spenderade vi på en delikat italiensk restaurang.

Lördag 1.11.

Lördagen var den superspännande tävlingsdagen! Vi vaknade tidigt på morgonen för att öva före ackompanjemangs övningen. Det gick helt bra för oss alla, fast ackompanjatören råddade lite och alla hade en bra känsla inför eftermiddagens tävling. Tävlingen var snabbt undan. Från den ganska lilla klassen kom mer eller mindre glada ansikten för att förklara hur det gått. Allas andel tycktes ha gått riktigt bra. Efter känsloutbrottet gick de finska minibasisterna till Montmarte med sina föräldrar.

Helka Seppälä, Maria Krykov
ja Heidi Rahkonen

Kalmistoa...

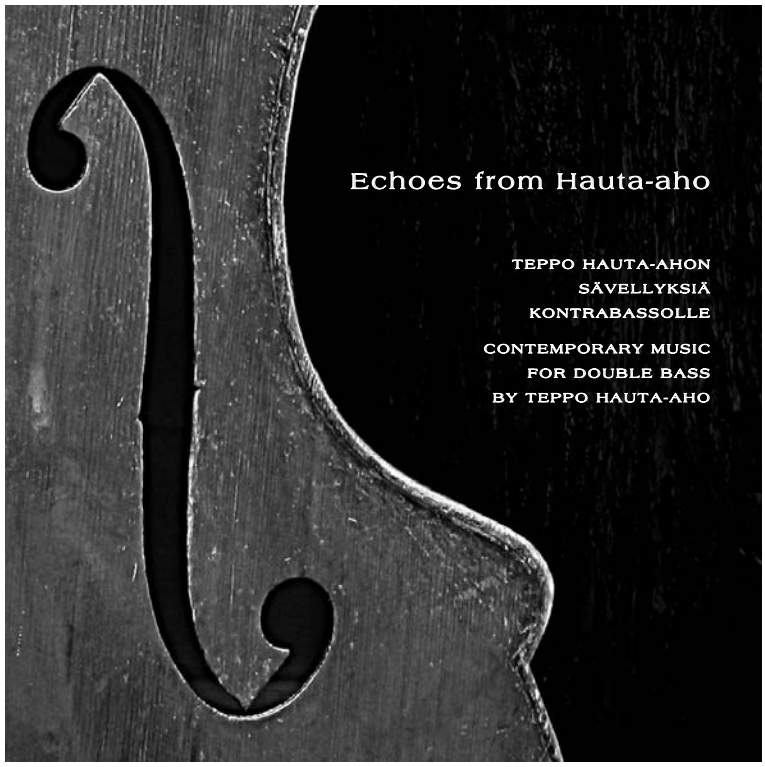

Taasen on Suomalainen taidemusiikkikansa saanut uuden evankeliumin raamattuunsa, sillä Teppo Hauta-ahon musiikkista koostuva ”Echoes from Hauta-aho” -levy on viimein tullut meidän eksyneiden kuultavaksi. Mutta kuten Indian Jonesin leffan kannessa lukee: odotus ei ollut turha! Jo pelkästään lukemalla kansitekstiä alkaa basistin kuola valumaan. Levylle on nimittäin löydetty erittäin kattava annos Tepon tuotannon suolapaloista.

Ensimmäisenä haluan kehua levyn yleissaundia. Basso tunnetusti on erittäin vaikea mikitettävä/äänitettävä soitin sen laajan äänispektrin takia. Tällä levyllä se on vielä erityisen suuri, koska säveltäjämestari Hauta-aho käyttää bassoa niin laajalla tavalla. Haasteellisuudesta huolimatta levy (siis bassot) soi erittäin tasaisesti niin että jokaisen äänen kuulee muhkeana ja täyteläisenä, mikä ei ole koskaan mikään itsestäänselvyys bassosta puhuttaessa.

Levyn aloittaa oikeutetusti ehkä mestari Hauta-ahon soitetuin teos *Kadenza*, jonka Juho Martikainen tulkitsee miehisen herkästi. Joutuu jopa sanomaan, että näin pohjalaisen tunteettoman levyarvostelijankin sydän sulaa tuossa vahvassa bassopalossa.

Hunajaisen kontrastin luo toisena teoksena oleva *Duettino Fantasyn* leikkisä alku, jossa Minna Pensola viulullaan ja veljensä Jani Pensola bassollaan antavat tanssillista sykettä meditatiiviseen fiilikseen. Kuulin tämän saman teoksen Janin diplomissa ja olin jo silloin täysin myyty tälle teokselle ja esittäjien energialle. Ilokseni sain kaiuttimista kuulla, että sama tunne ja energia oli myös saatu taltioitua tälle levylle. Upeaa kamarimusisointia!

Hilpeämmän fantasyn jälkeen levy jatkaa linjaansa enemmän Cadenzan meditaviiseen suuntaan. *Rhapsody*-teos jota myös säveltäjä itse on kuvaillut Cadenzan jatkumoksi päästää kuulijan jälleen nauttimaan syvistä tunnoista ja rauhasta. Tätä rauhaa ja eteerisyyttä tukee Sami Koivukankaan vakaa ja absoluuttisen voimakas tulkinta. Samin soitossa on tunne ja kontrolli upeasti sulassa sovussa keskenään.

Samin hellästä pizzicatolopetuksesta lähtee karavaani kulkemaan *Duo Passo*- teoksen voimin. Autiomaa ja sen tuomat villit rytmit valtaavat huoneen. Korvat herkistyvät kuuntelmaan, kun Teemu Kauppinen ja Matti Tegelmann antavat bassojensa luoda tunnelman, jossa taivaankannen rajat hämärtyvät. Tämä on jälleen malliesimerkki siitä, miten toisen muusikon tulee kuunnella toista muusikkoa ja tehdä taidekokemuksia yhdessä.

Karavaanin sukeltaessa dyynin taakse aloittaa Mikko Moilanen tavaramerkiksi muodostuneella ”rakettisoundilla” *Miniature*- teoksen. Tämä pedagogiseen käyttöön alunperin tarkoitettu kappale aiheuttaa levyarvostelijassa hieman ristiriitaisia muistoja nuoruudesta. Ristiriita johtuu vain siitä, että en koskaan ole kuullut näin ehyttä ja puhdasta tulkintaa kyseisestä teoksesta. Se hunaja, mikä Mikon ja Satu Evijärven (pianisti siis) esityksessä on, pakottaa painamaan kappaleen jälkeen paussia ja käymään vesilasillisella.

Mikko jatkaa seuraavalla raidalla Tepon hänelle omistamalla *Mikon Menuetilla*. Säveltäjämestari Hauta-aho itse myös antaa tässä kohtaa soivan panoksensa triangelin muodossa. Joudun myöntämään, että en tätä teosta ole kuullutkaan. Mikon menutti tarjoaa säveltäjä Kalmistosta uudenlaisen värikkään sivun. Se missä Kadenzan kuvaama buddhalainen munkki istuu oranssissa puvussaan vuoren nokassa tekemässä mantraansa, tarjoaa Mikon Menuetti hilpeän nokikolarin, joka hymyilee valkoisilla hampaillaan, ja ihastelee kaunista puistoa katonharjaltaan vihellellen.

Levyn päättää Teemu Kauppisen, Sami Koivukankaan, Juho Martikaisen sekä Jani Pensolan yhteinen tulkinta teoksesta *Koraliaana*. Kyseinen teos antaa upean päätöksen levylle hartaudessaan ja kauneudessaan. Mikä voi olla parempi päätös kuin neljä bassoa sulaa harmoniaa ja sointia. Nyt tiedän, mitä kuuntelen, kun tarvitsen voimaa jatkakseni pimenevässä syksyssä.

Levyllä on myös toinen hieno funktio. Se on myös kunnianosoitus Jussi Javaksen upealle pedagogiselle työlle. Kaikki edellämainitut bassotaiteilijat kun ovat Jussi Javaksen oppilaita. On upeaa huomata ja ennen kaikkea kuulla hänen perintönsä musiikin rakastamisesta elää edelleen ei ainoastaan näiden hienojen taitelijoiden toimesta vaan kokonaisen bassosukupolven kautta.

Se mistä annan ainoan miinukseni tälle levylle on, että itse bassotaiteilijoita ei levyn kansiteksteissä esitelty. Totta kai bassomaailma nämä ritarit tuntee, mutta kun basistien sukulaiset, joille tämä levy menee joululahjaksi, alkavat etsiä tietoja, voi pettymys olla yllättävän suuri. No mutta sehän lähentää sukulaisuussuhteita, kun basistit saavat kahvikupin ääressä asiaa selventää. Lienee turha tätä levyä suositella sinulle rakas lukija, koska tiedän, että sinulla se jo on! Jos ei ole, niin ole tietoinen siitä, että elämässäsi on traktorin menevä aukko, jos ei tämä soittimessasi soi. Haluatko elää sen kanssa?

Teksti: Tarmo Anttila

Myydään 3/4-kokoinen Sonata YHB300 -kontrabasso.

Mukaan Fishman BP-100 -mikrofoni, pehmeä kantopussi, kaksi kostuttajaa sekä aivan käyttämätön troka.

Tiedustelut sähköpostilla teemuniemela@elisanet.fi tai puhelimitse 050 548 4645.

Nyt hyvä basso parempaan kotiin!

Kunniajäsenen taulun luovutus Jussi Javakselle

Kontrabassoklubin kunniajäsenyyksien myöntämisten epäviralliseksi linjaksi näyttää muodostuneen, että uuden kunniajäsenen on täytynyt saada tunnustusta ensin suomalaisten basistien ulkopuolelta. Teppo Hauta-aho sai taannoin ensin ISB:ltä (International Society of Bassists) kunniamaininnan sävellystyöstään, ennen kuin kontrabassoklubi teki hänestä kunniajäsenen. Samoin Suomen muusikkojen liitto ehti antaa Jussi Javakselle vuoden 2007 tunnustuspalkinnon ennen bassoklubia. Javaksen kunniajäsenyydestä tosin keskusteltiin hallituksessa samoihin aikoihin. Vuosikokous valitsi viimein maaliskuussa 2008 Jussi Javaksen kontrabassoklubin kunniajäseneksi perusteluina hänen ansionsa muusikkona ja erityisesti pedagogina (sattumoisin muusikkojen liiton perusteet olivat samanlaiset).

Kävimme puheenjohtajan kanssa sunnuntaina 16.11.08 kahvilla Jussin luona ja luovutimme hänelle Liisa Kotilan tekemän kontrabassoaiheisen taulun. Juttelimme samalla hieman bassonsoitosta ja elämästä yleensäkin. Javas ei enää nykyään opeta, mutta johtaa edelleen Keravan orkesteria. Tosin orkesterin joulukonsertti jäänee viimeiseksi hänen johtamakseen konsertiksi. Tämän jälkeen mestari siirtyy pysyvästi katsomon puolelle. Suurena musiikin rakastajana hän käykin usein konserteissa ja oopperassa. Lippujen saaminen ei liene ongelma – lukuisia Javaksen entisiä oppilaita on ammattiorkestereissa ympäri Suomen.

Teksti & kuva: Tuomo Matero

ostinato
nuottikauppa · sheet music shop
Tykistönkatu 7 • 00260 Helsinki
Puh. (09) 443 116 • fax (09) 441 305
www.ostinato.fi • ostinato@ostinato.fi
Avoinna: ma-pe 9-18, la 10-14

Soitin Laine Oy

kiittää kontrabassoklubilaisia

kuluneesta vuodesta,

sekä toivottaa hyvää joulua

ja

menestystä vuodelle 2009!

ps. Perinteinen jouluglögitarjoilu myymälöissämme

20. - 23. joulukuuta.

Tervetuloa!

SOITIN Laine

SINCE 1931

Soitin Laine Oy / Turku
Maariankatu 10
20100 Turku
02-2761 636

katri.pajala@soitinlaine.fi

Soitin Laine Oy / Helsinki
Pohjoinen Rautatiekatu 11
00100 Helsinki
09-4366 840

antti.untamala@soitinlaine.fi

WWW.SOITINLAINE.FI

Woodwinds
...on myös jousisoitinliike
Pikkubassopaketit
(1/10, 1/8 & 1/4) alk. 1800 €
Unkarilainen 3/4 paketti 2250 €
Liikkeessämme aina tarjolla useita eri kokoisia bassoja, myös vanhoja soittimia
Runsas ja laadukas valikoima tarvikkeita:
jousia, kieliä, stakkeleita, kielenpitimiä, talloja, pinnapuita, otelautoja, viritysmekanismeja ym...
Woodwinds
Albertinkatu 17, 00120 Helsinki
p. 09 6812 150
fax. 09 6812 1555
matti.helin@woodwin.pp.fi
WWW.WOODWINDS.FI
Avoinna
Talvisin: TI – PE 10.00 – 17.00 LA 10.00 – 14.00
Kesäisin: MA – PE 10.00 – 17.00 LA SULJETTU